

[Formanden.]

Det er meddelt mig, at det ærede medlem hr. *Henry Christensen* ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til lov om ændring i lov om folkeforsikring. (Vedrørende en appelinstant for invalideforsikringsretten). Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for *Henry Christensen* har vedkommende gruppe udpeget *Helga Pedersen*, som herefter er valgt.

Det er meddelt mig, at det ærede medlem hr. *Henry Christensen* ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til lov om opfindelser vedrørende krigsmateriel. Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for *Henry Christensen* har vedkommende gruppe udpeget *Helga Pedersen*, som herefter er valgt.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 31. januar, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Første behandling af:*

Forslag til lov om udskydelse af revision af lov om erhvervsvejledning.

2) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ydelse af ekstraordinær brændselshjælp til arbejdsløshedsforsikrede.

3) *Første behandling af:*

Forslag til lov om en særlig ydelse til alders- og invaliderentemodtagere m. fl.

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om et særligt brændseltillæg til alders- og invaliderentemodtagere m. fl. [af *Ragnhild Andersen* m. fl.].

5) *Forespørgsel til ministeren for Grønland af Oluf Pedersen.*

Mødet hævet kl. 17⁵.

51. møde.

Torsdag den 31. januar kl. 13.

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om udskydelse af revision af lov om erhvervsvejledning.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1103, fremsættelsen i tidenden sp. 1908).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Per Hækkerup: På min gruppes vegne kan jeg anbefale det høje ting at tiltræde den højtærede økonomi- og arbejdsministers forslag om, at revisionen af loven om erhvervsvejledning udskydes. I sin fremsættelse anfører den højtærede minister som begrundelse for det foreliggende lovforslag, at loven, der blev vedtaget i marts 1953, og som skulle være trådt i kraft den 1. oktober 1953, på grund af langvarige forberedelsesarbejder, derunder især forhandlinger med bevillingsmyndighederne, ikke kunne føres ud i livet før den 1. oktober 1955, d. v. s. 2 år senere end beregnet. Da der i loven var regnet med en 3-årig periode, inden den skulle tages op til fornyet overvejelse, og da iværksættelsen af loven blev udskudt 2 år, forekommer det mig naturligt, at vi også udskyder en eventuel revision af loven i 2 år, sådan som den højtærede minister her foreslår.

Samtidig med at jeg kan anbefale det foreliggende lovforslag, vil jeg dog gerne have lov til at give udtryk for en beklagelse over, at det har været nødvendigt at fremsætte det. Det var jo utvivlsomt hensigten, da loven blev vedtaget i marts måned 1953 og ikrafttrædelsesdatoen blev fastsat til den 1. oktober samme år, at loven så også rent faktisk skulle være trådt i kraft på det tidspunkt. Ikke mindst under hensyn til, at et stadig stigende antal unge i disse år melder sig til erhvervslivet, var det af stor betydning, at ordningen så hurtigt som muligt blev ført ud i livet. Det kan jo ikke nægtes, at det har betydning ikke bare

[Per Hækkerup.]

for de unge selv, at de får så god en oplysning om erhvervsmulighederne som muligt, men det har også en direkte interesse for landets produktionsliv, at så mange unge som muligt får lejlighed til at finde deres rette plads og derved kommer til mest effektivt at medvirke i produktionslivet. I en periode, hvor der tales om, at vi skal interessere os for at øge produktiviteten i samfundet, ville det derfor have været en fordel, om loven var blevet ført ud i livet så hurtigt, som det oprindeligt var forudsat. Jeg må derfor beklage, at det har været nødvendigt med denne udsættelse, men skal på mit partis vegne anbefale, at vi godkender og accepterer det af den højtærede økonomi- og arbejdsminister fremsatte lovforslag.

Kryger: Loven om erhvervsvejledning skulle jo have været til revision i indeværende samling, men er af den højtærede økonomi- og arbejdsminister ønsket forlænget i uændret form, sådan som loven blev vedtaget i slutningen af marts 1953. Som begrundelse anfører den højtærede minister, at de erfaringer, der er gjort på erhvervsvejledningens område, ikke er tilstrækkeligt underbygget, således at det materiale, man har på nuværende tidspunkt, ikke giver tilstrækkeligt grundlag for at bedømme lovens virkninger. På mit partis vegne skal jeg anbefale forslaget om, at lovens revision udskydes til folketingsåret 1958-59, da der jo ikke vil være grundlag for en revision, når den, der har bedst føling med lovens virkninger, ikke mener, at det foreliggende materiale er tilstrækkeligt til at bedømme disse. Men selv om mit parti vil anbefale at stemme for udsættelse af lovens revision, kan jeg ikke undlade at komme med et par enkelte bemærkninger i anledning af denne udsættelse.

Loven om erhvervsvejledning blev vel til navnlig ud fra hensynet til de store årgange, som ville melde sig på arbejdsmarkedet i tiden fra 1953-54 til omkring 1960, idet man indså, hvor vanskeligt det ville blive for adskillige unge at finde frem til det erhverv, som havde deres særlige interesse, på grund af den store tilgang til erhvervslivet, der ville komme.

Om selve loven hersker der vel ingen

ueninghed i det høje ting; jeg mindes dog tydeligt den kritik, der af den højtærede ministers partifælle, det ærede medlem fru Nina Andersen, blev fremsat over for den daværende socialminister, det ærede medlem hr. Poul Sørensen, for ikke at have handlet hurtigt nok med hensyn til denne lovs gennemførelse. Berettigelsen heraf skal ikke diskuteres nu, men det er vel ikke urimeligt, at jeg udtrykker min forbavselse over, at der skulle gå omtrent 2 år, inden loven trådte i kraft på en effektiv måde, da det dog måtte have været rimeligt af hensyn til de unge straks at iværksætte de forarbejder, der påkrævedes.

Jeg udtrykte dengang den opfattelse, at arbejdet i væsentlig grad måtte lægges hen til skolerne og ikke bygge så meget på arbejdsanvisningskontorerne, og ud fra dette grundlag har jeg selv i disse år, selv om jeg har været udtrådt af tinget i nogen tid, forsøgt at følge netop denne lov med særlig interesse. Min erfaring er, at kontakten mellem skolen og hjemmet så afgjort er det bedst mulige grundlag at opbygge loven om erhvervsvejledning på, da det har vist sig ved de undersøgelser, jeg selv har foretaget, at det netop er skolelederne og skolens folk, forældrene henvender sig til i langt de fleste tilfælde; det anser jeg også for at være det mest naturlige, da skolens lærere jo gennem flere år har fulgt eleverne og derfor er dem, der har størst mulighed for at have kendskab til de enkeltes evner og anlæg.

Det er også med glæde, jeg har set, hvorledes netop skolens folk, som har lettest anledning til at fremskaffe de lokaler, der er påkrævet, har forsøgt på gennem erhvervsvejledningen at trække mænd og kvinder til ude fra det praktiske erhvervsliv for at tage de unge, som står over for at skulle ud på arbejdsmarkedet og se sig om efter et arbejde, ind til en slags forhandling, en slags spørgetime, hvor de kunne få såvel en maskinarbejder som en maskinmester, en maler, en snedker, en købmand, og hvem man ellers kan regne med de unge er interesserede i at høre, til at udtale sig om de spørgsmål, som de unge har vanskeligheder ved at blive klar over.

Netop på grundlag af de erfaringer, jeg i hvert tilfælde selv har høstet, og ud fra det, som var tanken med denne lovs ved-

[Kryger.]

tagelse, og da det endvidere faktisk har vist sig, at skolen så afgjort har været det organ, der har haft mest tilknytning til hjemmene, vil jeg gerne henstille til den højtærede minister, at det arbejde, der gøres fremover, bygger på den her nævnte fremgangsmåde.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale ministerens lovforslag til vedtagelse.

Ninn-Hansen: Den opfattelse, det ærede medlem hr. Kryger havde om den tidligere socialdemokratiske iver, der blev mindre udtalt, da man selv fik ansvaret, deler jeg. Jeg deler også det ærede medlem hr. Per Hækkerups beklagelse af, at denne forlængelseslov skal være nødvendig. Det ærede medlem har jo på et tidligere tidspunkt vist denne sag interesse, og det skal han absolut ikke lastes for. Det ærede medlem ved, at da han i et spørgsmål til ministeren i november 1952 havde fremdraget denne sag, sørgede den daværende arbejds- og socialminister, det ærede medlem hr. Poul Sørensen, for, at vi fik en lov gennemført i løbet af 4-5 måneder. Imidlertid har det under den nuværende arbejdsminister taget 2 år at få loven til at virke. Jeg tror i øvrigt, det ærede medlem hr. Per Hækkerup glædede sig mere over den fart, der var på, dengang loven skulle færdiggøres, end den fart, der har været på, da loven skulle til at virke.

Jeg forstår godt, at et enkelt år ikke giver tilstrækkeligt erfaringsmateriale, og derfor er der vel ikke andet at gøre end at foretage den forlængelse, den højtærede økonomi- og arbejdsminister anmoder om.

Mit parti er tilfreds med den lovgivning, der her er tale om, og jeg har ikke noget imod, at den fortsat virker i den udformning, den har, hvis den er tilstrækkelig, men vi tillægger spørgsmålet om de unges uddannelse og placering i erhvervslivet så stor betydning, at vi gerne på den givne foranledning vil drøfte lovens tilstrækkelighed nærmere i et udvalg. Hvis der på dette område kan foretages mere for at opnå, at flere unge bliver placeret i en faglig oplæring, må det ikke forsømmes. Vi må jo ikke glemme, at med de store årgange stiger faren for, at der sker en forøgelse af de ikke-faglærtes antal med 50 pct., og det

hjælper ikke meget at foretage en eventuel ændring, en eventuel forbedring, af denne lov på et tidspunkt, da de store årgange har forladt skolerne. Vi kan desværre ikke sige, at alt med hensyn til de store årganges uddannelse og beskæftigelse har været forberedt tilstrækkelig tidligt og på den bedste måde. På det område, vi her drøfter, vil vi i hvert fald gerne sikre os at vi ikke forsømmer noget.

Johs. Christiansen: Rent principielt ville jeg nok have foretrukket, at revisionen af loven var kommet nu, men på den anden side: hvis man skal revidere en lov, må man naturligvis have et forstandigt og rimeligt grundlag at gøre det på. Da det ikke foreligger, fordi lovens praktisering er kommet så sent i gang, kan jeg på mit partis vegne meget vel tiltræde forslaget om udsættelse af revisionen. Jeg vil imidlertid henstille til ministeren at overveje, om der ikke er mulighed for at nøjes med ét års udsættelse, således at revisionen kommer i folketingsåret 1957-58.

Fuglsang: Jeg kan som de andre ærede ordførere på mit partis vegne godkende den motivering, der er givet for udskydelsen af den revision af loven om erhvervsvejledning, der skulle have fundet sted i dette folketingsår.

Vi erkender, at der foreligger et alt for ringe erfaringsmateriale på et så stort og nyt område til, at revisionen kan gennemføres nu; men ligesom de andre ærede ordførere beklager også vi, at det er sådan, for vi kender jo de store opgaver, der skal løses, kender de vanskeligheder, som rejser sig for de unge, der i vore dage skal finde sig en plads i livet. Disse vanskeligheder vil ikke blive mindre i de kommende år, når de store årgange begynder at komme frem.

Hvis man i det udvalg, som jeg formoder vil blive nedsat, kunne fremskynde denne revision, vil mit parti ikke have noget imod det.

J. M. Pedersen: Også mit parti finder, at det er nødvendigt med lidt større erfaring; inden man kan skride til en revision af denne lov, og jeg kan derfor anbefale det foreliggende lovforslag om at udskyde revi-

[J. M. Pedersen.]

sionen, til vi ser, hvilke resultater vi kan bygge på.

Økonomi- og arbejdsministeren (Krag): Jeg takker de ærede ordførere for de velvillige bemærkninger, der er faldet om det foreliggende lovforslag.

Jeg må tilstå, at jeg havde ikke ventet, at der på grundlag af dette lovforslag kunne udvikle sig nogen egentlig politisk debat, og især havde jeg naturligvis ikke ventet, at den kunne udvikle sig på et så helt misforstået grundlag, som der synes at være tilløb til. Nu er jeg klar over, at de ærede ordførere, der har gjort bemærkninger vedrørende den lange tid, det har taget at få denne lov ført ud i livet, ikke har været medlemmer af finansudvalget og derfor måske ikke er helt fortrolige med, hvorfor det trak så længe ud, og måske heller ikke har kendskab til, hvem der er skyld i, at det trak så længe ud; jeg vil derfor over for de ærede medlemmer hr. Ninn-Hansen og hr. Kryger gøre opmærksom på, at den socialdemokratiske ivrighed med hensyn til at få denne lov vedtaget og ført ud i livet ikke ændrede sig spor, ikke tog det allermindste af i intensitet, efter at vi havde fået en socialdemokratisk arbejdsminister. Jeg gik til finansudvalget med en plan for lovens gennemførelse i praksis nogle få måneder efter, at jeg var blevet arbejdsminister og måtte derefter under langvarige forhandlinger med finansudvalget gang på gang rykke for at få en orden igennem. Og jeg håber ikke, det er politisk sårende for det ærede medlem hr. Ninn-Hansen at høre det, men det er vel nærmest sandheden, når jeg siger, at det fortrinsvis var de to borgerlige partier, venstre og de konservative, der gjorde det så forfærdelig vanskeligt, og at det var det, der bevirkede, at det trak så længe ud, inden vi kunne føre loven ud i livet. Jeg ville ikke have fremsat bemærkninger herom, hvis ikke det ærede medlem hr. Ninn-Hansens lidt skarpe udtalelser havde gjort det nødvendigt for mig.

Ordføreren for partiet venstre, det ærede medlem hr. Kryger, gjorde nogle bemærkninger om det vigtige i skolens tilknytning til det fortsatte arbejde med erhvervsvejledning, bemærkninger, som jeg i det store og hele kan tilslutte mig. Jeg synes, at den

måde, vi har fået det ordnet på, med et nært samarbejde mellem skole og arbejdsanvisningskontor, sådan at erhvervsvejledningen i høj grad udøves af lærere, der må formodes at have en nærmere tilknytning til hjemmene, end andre erhvervsvejledere kunne have det, har vist sig at være rigtig, og det må være på det erfaringsgrundlag, vi nu skal bygge videre.

Flere af de ærede ordførere har rejst det spørgsmål, om det var nødvendigt med to års udsættelse, om ikke det var tilstrækkeligt med ét år. Det har jeg naturligvis ikke noget imod at drøfte i det udval, som jeg forstår vil blive nedsat. Jeg har kun den interesse, at erhvervsvejledningen må blive videre udbygget og må udvikle sig så hensigtsmæssigt som overhovedet muligt. Jeg har den overbevisning, at erhvervsvejledningen allerede nu gør meget stor gavn.

Per Hækkerup: Det ærede medlem hr. Ninn-Hansen var meget begejstret for den hurtighed, hvormed den daværende arbejds- og socialminister, det ærede medlem hr. Poul Sørensen, reagerede, efter at jeg i november måned 1952 havde rejst spørgsmålet om betimeligheden af at få gennemført en lovgivning om erhvervsvejledning. Jeg kan dele det ærede medlems begejstring for den lidt pludselige hurtighed, hvormed den daværende arbejds- og socialminister reagerede; men jeg vil dog understrege, at lige så hurtig ministeren var til at få lovforslaget gennemført, lige så langsomt gik det, da det drejede sig om at få loven ført ud i livet. Hvis jeg ikke tager meget fejl, blev lovforslaget gennemført på et par måneder, men i den 6 måneders periode, som den daværende minister selv havde foreslået skulle gå, inden loven trådte i kraft, efter at den var vedtaget, lykkedes det ikke ministeren at nå frem til at få loven praktiseret. På den baggrund synes jeg det er rimeligt at udtrykke sin tilfredshed med den hurtighed, hvormed lovforslaget blev fremsat, men samtidig beklage den langsommelighed, hvormed loven blev ført ud i livet. Jeg vil gerne understrege, at efter de oplysninger, jeg har fået, er den langsommelige gang for lovens virkeliggørelse hos bevillingsmyndighederne i finansudvalget ikke foranlediget af de social-

[Per Hækkerup.]

demokratiske medlemmers uvilje mod at færdiggøre dette; sendrægtigheden har været på anden side. Nu er det sket, og jeg skal derfor nøjes med at udtrykke min beklagelse herover og min tilfredshed med, at loven dog i hvert fald nu har virket et år.

Ninn-Hansen: Den højtærede arbejdsminister mente vel selv, at han havde gode grunde at anføre som forklaring på, at det skulle tage to år at få denne lov til at virke i den udstrækning, det nu sker. Man kan vel også sige det på den måde, at den højtærede minister mente at kunne give sorteper videre til finansudvalget; dette ved jeg, som den højtærede minister sagde, ikke så forfærdelig meget om i detaljer. Vi kan heller ikke ved denne lejlighed drøfte finansudvalgets arbejdsgang, men jeg vil dog gerne sige, at mig bekendt har det parti, jeg tilhører, hele tiden i finansudvalget givet udtryk for, at vi ville medvirke til en gennemførelse af denne lov, også med hensyn til bevillinger. Hvordan arbejdet så er skredet frem i enkeltheder i finansudvalget, kan vi ikke tage stilling til her; men jeg forstår, at den højtærede minister har sin forklaring og ikke mener, det kunne være anderledes.

Derimod var det ærede medlem hr. Per Hækkerup inde på, at der havde været tale om forsinkelse tidligere. Jeg kan selvfølgelig kun glæde mig over, at det ærede medlem så klart udtalte sin anerkendelse af den lov, det ærede medlem hr. Poul Sørensen som arbejds- og socialminister fik gennemført, og af den hurtighed, hvormed lovforslaget blev fremsat. På dette område fik det ærede medlem altså helt sine ønsker opfyldt. Det ærede medlem taler nu om, at det ærede medlem hr. Poul Sørensen ikke i løbet af de 5-6 måneder, han fortsat var minister, kunne gennemføre loven. Dette tidsrum vil jeg sætte op mod de to år, som den nuværende højtærede minister senere anvendte; så kan det ærede medlem hr. Per Hækkerup jo dømme, som han vil.

Økonomi- og arbejdsministeren (Krag): Ja, det er i og for sig beklageligt, at et sådant anliggende skal drøftes på den måde, som det ærede medlem hr. Ninn-Hansen her gør det; jeg havde ikke troet, det ville være nødvendigt. Men jeg må dog have lov til at protestere imod, at jeg skulle have noget som helst medansvar for, at det varede to år, når jeg så hurtigt, jeg overhovedet kunne efter min overtagelse af ministeriet, udarbejdede og fremlagde planer i finansudvalget for lovens praktiske gennemførelse, og jeg vil gerne understrege det, som det ærede medlem hr. Per Hækkerup sagde. Så vidt jeg erindrer, lå der ingen færdige planer fra min forgængers tid. Jeg måtte selv udarbejde dem og forelægge dem for finansudvalget; det tog over to år at få dem vedtaget dér, og det skyldtes hverken modstand fra socialdemokratisk side eller fra ministeren. Derefter må vi dog have lov til at melde hus forbi og sige, at ansvaret for den lange tid, det tog at få denne udmærkede lov ført ud i praksis, hverken kan ligge hos den socialdemokratiske regering eller hos det socialdemokratiske parti.

(Kort bemærkning).

Ninn-Hansen: Mig bekendt har der ikke i finansudvalget været nogen modstand mod denne lovgivning, og derfor forstår jeg ikke, at den højtærede minister nu taler om, at der har været en modstand. Med hensyn til arbejdsgangen har jeg forstået den højtærede ministers forklaring og har ikke over for ham villet rette bebrejdelser for den tid, det har taget; men jeg har bedt det ærede medlem hr. Per Hækkerup, der rettede sit angreb, om at stille disse to år op imod den korte tid, det ærede medlem hr. Poul Sørensen endnu havde at virke som arbejdsminister, og så se, om han ikke retter bebrejdelserne på det forkerte sted.

Økonomi- og arbejdsministeren (Krag): Jeg ved ikke, hvad det ærede medlem hr. Ninn-Hansen mener med, at der ikke var modstand fra borgerlig side i finansudvalget.

[Økonomi- og arbejdsministeren.]

Når en minister i henhold til en vedtagen lov kommer til finansudvalget og beder om at få de nødvendige midler bevilget til lovens gennemførelse i praksis og der derefter går to år, før de bliver bevilget, mener jeg dog, det er en form for modstand.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Per Hækkerup: Da der fra anden side er udtalt ønske om udvalgsbehandling, foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ydelse af ekstraordinær brændselshjælp til arbejdsløshedsforsikrede.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1199, fremsættelsen i tidenden sp. 2101).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Ravn: Dette lovforslag om ekstra brændselshjælp til arbejdsløshedsforsikrede er jo omtrent enslydende med det lovforslag, som det høje ting vedtog sidste vinter. Efter arbejdsløshedsloven kan der udbetales brændselshjælp til arbejdsløse, der har været afkontrolleret i 40 dage i tiden mellem 1. oktober og 31. marts. Det foreliggende forslag går ud på, at der til arbejdsløse, som har været ledige i mindst 80 dage, kan ydes en ekstra brændselshjælp på 99 og 64 kr. til henholdsvis forsørgere og andre forsikrede. Under behandlingen sidste vinter kunne jeg henvise til de ekstraordinære stigninger i brændselspriserne, og stigningerne i vinter har jo i hvert fald ikke været mindre. I bemærkningerne til lovforslaget er det oplyst, at kokspriserne er steget med 1 kr. 15 øre pr. hl, og disse stigninger er ikke kommet til udtryk i understøttelses-

satserne, da regulering af dem kun finder sted en gang om året, nemlig 1. april.

Ved behandlingen sidste vinter rejste jeg også det spørgsmål, om der ikke skulle være mulighed for at foretage en deling, så der ved en ledighed på 60 dage kunne udbetales det halve af beløbet. Jeg vil gerne igen rejse dette spørgsmål; jeg tror, det ville være en fordel for alle parter, hvis det blev gennemført, og skulle der under behandlingen her i salen fremkomme ønske om udvalgsbehandling, vil jeg gerne, at dette spørgsmål kan indgå i overvejelserne.

Lovforslaget går endvidere ud på at stille 7 mill. kr. til rådighed til fordeling mellem vanskeligt stillede arbejdsløsheds-kasser. Det er vel ikke nødvendigt at understrege behovet for denne bestemmelse. Vi har for ganske nylig haft lejlighed til at drøfte Arbejdsmændenes Arbejdsløsheds-kasses og andre vanskeligt stillede kassers økonomi, og det er vist indlysende, at skal disse kasser have mulighed for at udnytte de her foreslåede lovbestemmelser, må disse midler stilles til rådighed.

Med disse få bemærkninger vil jeg gerne på mit partis vegne anbefale lovforslaget. Det er en hårdt tiltrængt håndsrækning til de arbejdsløse. De 99 kr., der udbetales efter arbejdsløshedsloven, kan jo ikke dække en families brændselsforbrug en hel vinter; jeg tror ikke, det vil være for meget at sige, at de kun dækker det antal dage, for hvilke de udbetales, altså de 40 dage. Det forekommer mig derfor helt rimeligt at bevilge denne ekstraordinære hjælp. Jeg anbefaler lovforslaget til hurtig og villig behandling.

Lorentzen: I arbejdsløshedslovens § 15 blev der i december 1951 indført en bestemmelse, der åbner adgang for de statsanerkendte arbejdsløsheds-kasser til at træffe bestemmelse om ydelse af brændselshjælp til medlemmer, der i tidsrummet fra 1. december til 31. marts har været afkontrolleret som ledige for mindst 40 dage. Hjælpens størrelse blev i 1952 fastsat til 85 kr. til forsørgere og ikke-forsørgere med 15 års anciennitet og derover og til 40 kr. — senere forhøjet til 55 kr. — til andre forsikrede, og disse beløb skulle pristalsreguleres.